



Nr. 372/C/376/III-5/2015

## CONCLUZII

*formulate de procuror în cauza nr.523/1/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție având ca obiect rezolvarea de principiu a chestiunii de drept vizând competența de soluționare a cererii de revizuire formulată împotriva unei încheieri pronunțate în temeiul art.341 din Codul de procedură penală de către judecătorul de cameră preliminară, felul hotărârii pronunțate și caracterul definitiv ori nedefinitiv al acesteia*

Prin încheierea din 28 ianuarie 2015 pronunțată în dosarul nr.555/42/2014/a1, Curtea de Apel Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie a adresat Înaltei Curți de Casație și Justiție solicitarea de a pronunța o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu următoarelor chestiuni de drept:

*„1. În cazul în care se formulează o cerere de revizuire împotriva unei încheieri pronunțate de către judecătorul de cameră preliminară, conform art.341 din Codul de procedură penală, care este organul judiciar competent să soluționeze o astfel de cerere, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată;*

*2. Ce hotărâre judecătorească urmează a fi pronunțată : o încheiere, asemenea procedurii inițiale sau o sentință, astfel cum se pronunță în calea de atac a revizuirii;*

*3. De asemenea, este necesar a se lămuri dacă hotărârea pronunțată, într-o asemenea speță, este susceptibilă de a fi supusă vreunei căi ordinare de atac.”*

Instanța care sesizează apreciază întrunite condițiile art.475 din Codul de procedură penală întrucât hotărârea ce se va pronunța în această cale



MINISTERUL PUBLIC  
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE  
CABINET PROCUROR GENERAL

extraordinară de atac va fi definitivă câtă vreme hotărârea a cărei revizuire se solicită este una definitivă, iar Înalta Curte de Casație și Justiție nu a mai pronunțat o hotărâre prealabilă pentru soluționarea acestor chestiuni.

Cât privește opinia asupra primei probleme de drept, Curtea de Apel Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie apreciază că, deși art.458 din Codul de procedură penală folosește sintagma „*instanța* care a judecat cauza în primă instanță” atunci când stabilește competența de judecare a cererii de revizuire, părănd a impune ca cererile de revizuire să fie soluționate de către o *instanță de judecată*, raportat la obiectul prezentei cereri competența revine *judecătorului de cameră preliminară*, cu atât mai mult cu cât, în ipoteza în care cererea ar fi admisă în principiu, soluționarea în continuare pe fond a cauzei trebuie să revină unui organ judiciar identic cu cel care a soluționat cauza inițială. Cu privire la a doua chestiune de drept se apreciază că, deși potrivit art.341 alin.5 din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară se pronunță asupra plângerii împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată prin *încheiere* motivată, în prezenta cauză urmează a se pronunța o *sentință*, date fiind dispozițiile art.459 alin. ultim coroborate cu cele ale art.462 și art.463 din Codul de procedură penală. Cu privire la a treia chestiune de drept, Curtea de Apel Ploiești apreciază că sentința prin care se soluționează o cerere de revizuire formulată împotriva unei încheieri pronunțate de judecătorul de cameră preliminară în temeiul art.341 din Codul de procedură penală este *definitivă*, dat fiind că încheierea pronunțată de judecătorul de cameră preliminară prin care soluționează o plângere împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată este ea însăși definitivă.

Urmare analizei de admisibilitate a sesizării efectuată de procuror în temeiul art.475 din Codul de procedură penală, a rezultat că instanța care sesizează este Curtea de Apel Ploiești, investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, care a constatat, în cursul judecății, existența unor chestiuni de drept a căror dezlegare nu a mai fost supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție, nestatuându-se asupra lor printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și care nu fac obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. ***De lămurirea respectivelor chestiuni de drept nu depinde însă soluționarea pe fond a cauzei***, pentru argumentele ce vor fi expuse în cele ce urmează.



MINISTERUL PUBLIC  
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE  
CABINET PROCUROR GENERAL

\*

\*

\*

Potrivit art.475 din Codul de procedură penală, pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile vizând dezlegarea unor chestiuni de drept, se impune ca, **de lămurirea acesteia, să depindă soluționarea pe fond a cauzei respective.**

Dispoziția procesul penală își are ca sursă de inspirație prevederile art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene<sup>1</sup> și dă un plus de eficiență în norma de procedură penală reglementării constituționale existente în art.126 alin.3 din Constituția României conform căruia: „Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale”.

În același timp, instituția procesual penală reglementată prin art.475 și următoarele este vădit mai restrictivă decât cea cuprinsă în art.471 și următoarele din Codul de procedură penală, conform cărora admisibilitatea recursului în interesul legii se verifică prin raportare la existența unei **chestiuni de drept, substanțial sau procesual, soluționată diferit** de instanțele judecătorești, dar și decât cea cuprinsă în art.29 alin.1 din Legea nr.47/1992<sup>2</sup> republicată, privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, care condiționează invocarea excepției de neconstituționalitate a unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, de **legătura acesteia cu soluționarea cauzei**, în orice fază a litigiului. De observat că în textul actual al art.29 alin.1 din

<sup>1</sup> Art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene: „Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar cu privire la :

(a)interpretarea tratatelor;

(b)validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe judecătorești naționale privind o persoană supusă unei măsuri privative de libertate, Curtea hotărăște în cel mai scurt termen.”

<sup>2</sup> Art.29 alin.1 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale: „Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.”





MINISTERUL PUBLIC  
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE  
CABINET PROCUROR GENERAL

Legea nr.47/1992 condiția relevanței este ușor atenuată față de cea existentă în vechiul art.23 alin.2 din Legea nr.47/1992<sup>3</sup> în forma inițială a actului, renumerotat și republicat, care prevedea competența Curții Constituționale de a se pronunța asupra excepțiilor privind „neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe (...) *de care depinde soluționarea cauzei*”. Acest din urmă text însă a fost preluat, în privința reglementării condiției de relevanță, în art.475 din Codul de procedură penală, pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, adăugându-i-se cerința soluționării *fondului* cauzei. Deși noțiunea de relevanță nu a fost definită în jurisprudența Curții Constituționale, preferându-se o analiză a fiecărei sesizări în parte, fără stabilirea unor reguli general aplicabile, doctrina a identificat elemente care pot influența aprecierea relevanței unei excepții de neconstituționalitate. Astfel, s-a arătat că și în cazul invocării neconstituționalității unor norme procedurale aplicabile procedurii de soluționare a cauzei respective, excepția este relevantă cu condiția însă ca invocarea neconstituționalității să privească o normă procedurală aplicabilă acelei faze/etape a procesului, ori o normă materială fără aplicarea căreia calea de atac nu ar putea fi soluționată, iar nu o normă aplicabilă unei faze/etape ulterioare a procesului, ipoteză în care excepția devine irelevantă.

Chestiunea a cărei dezlegare este supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție trebuie să vizeze, ca regulă, o problemă de drept material de care să depindă soluționarea pe fond a cauzei, putând doar ca excepție viza o problemă de drept procesual, adică doar în măsura în care soluția dată acesteia se repercutează semnificativ asupra rezolvării date fondului. Prin modul de formulare a textului de lege s-a urmărit excluderea de la această procedură ce vizează asigurarea unei practici judiciare unitare a problemelor de drept de care nu depinde soluționarea pe fond a litigiilor penale, chestiuni ce rămân a fi supuse interpretării numai pe calea recursului în interesul legii, sub rezerva îndeplinirii și a celorlalte condiții de admisibilitate reglementate de Codul de procedură penală.

\*

<sup>3</sup> Art.23 alin.2 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale : „Dacă, în cursul judecății, instanța, din oficiu, sau una dintre părți invocă neconstituționalitatea unei prevederi dintr-o lege sau ordonanță, de care depinde judecarea cauzei, excepția ridicată se trimite Curții Constituționale, spre a se pronunța asupra constituționalității acelei prevederi.”



MINISTERUL PUBLIC  
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE  
CABINET PROCUROR GENERAL

În speță, pe rolul Curții de Apel Ploiești se află în curs de judecată, în ultimă instanță, cererea de revizuire formulată împotriva încheierii date în camera de consiliu la data de 18 septembrie 2014 în dosarul nr.555/42/2014 de către judecătorul de cameră preliminară din cadrul Curții de Apel Ploiești. Revizuentul și-a întemeiat cererea pe dispozițiile art.453 alin.1 lit.a, f și alin.4 din Codul de procedură penală. Prin încheierea ce formează obiectul cererii de revizuire, judecătorul de cameră preliminară, în baza art.341 alin.6 lit.a din Codul de procedură penală, a respins ca nefondată plângerea formulată de petentul T.N.V., menținând ca legale și temeinice ordonanțele pronunțate de procuror.

Prin *decizia nr.11 din 2 iunie 2014 pronunțată în dosarul 11/1/2014/HP/P, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală* a statuat în sensul că: "Admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată, atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual, de împrejurarea ca interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei. Cu alte cuvinte, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o *relație de dependență*, în sensul ca decizia Înaltei Curți pronunțată în procedura prevăzută de art. 476 și 477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului.

Prin sintagma «soluționarea pe fond a cauzei» folosită de legiuitor în cuprinsul art.475 din Codul de procedură penală pentru a desemna legătura obiectivă dintre chestiunea de drept supusă interpretării și procesul penal în curs trebuie astfel să se înțeleagă dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării relațiilor sociale protegute prin norma de incriminare, inclusiv sub aspectul consecințelor de natură civilă, și nu rezolvarea unei cereri incidentale invocate pe parcursul judecării cauzei în ultimă instanță".

Considerentele deciziei nr.11/2014 sunt preluate și în deciziile nr.17 din 1 septembrie 2014 pronunțată în dosarul 21/1/2014/HP/P, nr.19 din 15 septembrie 2014 pronunțată în dosarul 20/1/2014/HP/P și nr.24 din 6 octombrie 2014 pronunțată în dosarul 26/1/2014/HP/P ale Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.





Ipoteza avută în vedere prin deciziile anterior amintite este aceea în care *instanța are a soluționa pe fond, în ultimă instanță, acțiunea penală ori civilă cu care a fost sesizată, nu însă și ipoteza în care, în ultimă instanță, este investită doar cu judecarea unui incident procesual* (regulator de competență, cerere de strămutare etc.) întrucât, într-o atare ipoteză, acesta este însuși „fondul” cererii asupra căruia trebuie să se pronunțe. Sintagma „soluționarea pe fond a cauzei” trebuie înțeleasă în sensul soluționării pe fond a obiectului judecății cu care este investită instanța, fiind evident că o instanță care examinează o cerere de revizuire, în faza de examinare a admisibilității în principiu a acesteia, spre pildă, nu va condamna, achita ori dispune încetarea procesului penal, însă obiectul judecății în respectiva cauză poate depinde de aplicarea unei norme de drept procesual. Textul art.475 din Codul de procedură penală impune această interpretare prin însăși terminologia folosită: „de a cărei lămurire depinde rezolvarea pe fond a cauzei **respective**”, iar nu „soluționarea pe fond a cererii”.

În opinia noastră, pentru îndeplinirea ultimei condiții impuse de art.475 din Codul de procedură penală este necesar ca interpretarea dată de instanța supremă dispoziției de drept substanțial ori procesual cu care a fost investită să aibă consecințe asupra modului de rezolvare a fondului cauzei, de lămurirea acesteia depinzând soluția dată acțiunii sau cererii cu care instanța a fost sesizată, indiferent dacă aceasta are ca obiect însăși dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării relațiilor sociale protegute prin norma de incriminare, soluționarea acțiunii civile ori a unei cereri incidentale, în cazul în care obiectul judecății instanței în fața căreia problema de drept s-a ivit îl formează în mod exclusiv această din urmă cerere.

*Obiectul judecății cauzei în fața căreia prezentele probleme de drept s-au ivit îl constituie cererea de revizuire, iar modul de soluționare al fondului acesteia nu depinde nici de lămurirea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a regulilor de competență în soluționarea cererii, nici de stabilirea felului hotărârii pronunțate și nici de determinarea caracterului definitiv ori nedefinitiv al acesteia.* Mai mult chiar, una dintre condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu o cerere având ca obiect dezlegarea unei chestiuni de drept este ca instanța care sesizează să fie investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță. Or, *însăși această cerință este supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție ca obiectiv al întrebării de la punctul 3.* Prin noua instituție procesual penală nu s-a urmărit și exonerarea judecătorului investit cu soluționarea cauzei în ultimul grad de jurisdicție de obligația legală de rezolvare a pricinii sale, precedată



MINISTERUL PUBLIC  
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE  
CABINET PROCUROR GENERAL

de verificarea propriei competențe de soluționare. Procedura prejudicială nu este menită a pune în discuție principiul independenței judecătorului și nici indivizibilitatea litigiului cu soluționarea căruia acesta a fost învestit, plenitudinea de jurisdicție rămânând a instanței care sesizează și a cărei judecată nu se limitează doar la aprecierea dată elementelor de fapt ale cauzei.

\*

Pentru motivele mai sus arătate, în temeiul art.475 – 477 din Codul de procedură penală, vă solicităm să respingeți ca inadmisibilă sesizarea prin care Curtea de Apel Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie a solicitat dezlegarea chestiunilor de drept vizând:

*„1. În cazul în care se formulează o cerere de revizuire împotriva unei încheieri pronunțate de către judecătorul de cameră preliminară, conform art.341 din Codul de procedură penală, care este organul judiciar competent să soluționeze o astfel de cerere, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată;*

*2. Ce hotărâre judecătorească urmează a fi pronunțată : o încheiere, asemenea procedurii inițiale sau o sentință, astfel cum se pronunță în calea de atac a revizuirii;*

*3. De asemenea, este necesar a se lămurii dacă hotărârea pronunțată, într-o asemenea speță, este susceptibilă de a fi supusă vreunei căi ordinare de atac”*

nefiind îndeplinită una dintre condițiile de admisibilitate a sesizării, respectiv ca de lămurirea respectivelor chestiuni de drept să depindă soluționarea pe fond a cauzei.

**PROCUROR GENERAL,  
TIBERIU-MIHAIL NIȚU**